

Diarienummer: 2021–1653

Klassificerings-ID: 1.2.3

Datum: 29 oktober 2021

Socialdepartementet

Vägen till ökad tillgänglighet - långsiktig, strategisk och i samverkan (SOU 2021:59)

dnr S2021/05439

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), som har i uppdrag att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig, lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

DIGG är generellt positiv till utredningens delbetänkande och inriktningen om gemensamma lösningar som tar stöd av digitalisering och digitalt utbyte av information för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården. DIGG instämmer att sådan utveckling är positiv även sett till inkludering av de som ska använda digital service, givet att möjlighet till hälso- och sjukvård är tillgänglig för alla.

DIGG vill därutöver framföra följande synpunkter:

- DIGG instämmer i att information som lämnas på webbplats anpassas till personers olika förutsättningar och att ytterligare reglering inte är nödvändig.
- DIGG avstyrker förslaget om att tillsätta en utredning med uppdrag att lämna förslag på hur en nationell digital infrastruktur inom hälso- och sjukvården kan utformas. DIGG instämmer förvisso i behovet av förbättrade förutsättningar genom digital infrastruktur och att hälso- och sjukvårdssektorn samverkar, men ser samtidigt en risk för att en parallell infrastruktur upprättas vid sidan av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen som etableras. Av samma skäl avstyrker DIGG finansiering av föreslagen utredning om nationell digital infrastruktur.

Vad avser övriga delar av betänkandet lämnar DIGG det utan kommentarer.

Generella synpunkter

DIGG är generellt positiv till innehållet i delbetänkandet. För att möta samhällsutmaningar och stärka välfärden anser DIGG att hela den offentliga förvaltningen behöver samordna och skapa gemensamma lösningar, med digitalisering och ökat utbyte av information som viktiga verktyg för omställning och förnyelse. DIGG stödjer utredningens inriktning om att hälso- och sjukvårdens digitalisering behöver fortsätta utvecklas i nära samspel mellan aktörer för att möta behov som finns hos medborgare, medarbetare och samhälle.

DIGG vill särskilt lyfta värdet av effektivt och säkert digitalt informationsutbyte i hälso- och sjukvården. För fortsatt arbete vill DIGG framföra det som myndigheten tidigare lämnat till utredningen Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4). Att alltför detaljerade bestämmelser som utarbetas kan motverka en effektiv och ändamålsenlig offentlig förvaltning, och att det behövs förslag som underlättar för det förvaltningsgemensamma informationsutbytet. Problemet är generellt och kommer att behöva lösas oavsett sektor eller område.

Utöver uppdraget att leda arbetet med etablering av en förvaltningsgemensam digital infrastruktur, ansvarar DIGG för att lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service får genomslag. En betydande del av utredningens innehåll syftar till ökad digital service och DIGG bedömer att sådan utveckling är positiv också för inkluderingen: ju fler alternativa vägar som finns desto bättre för individen att välja kommunikationssätt som passar. DIGG understryker vikten av att möjlighet till hälso- och sjukvård ska vara tillgänglig för alla och att ingen ska hindras från användning på grund av funktionsnedsättning. DIGG instämmer i betydelsen av att följa upp och utvärdera lösningar, då även ur inkluderings- och webbtillgänglighetssynpunkt. Här vill DIGG i sin tillsynsroll uppmärksamma utredningen på hinder som finns för vissa personer att legitimera sig digitalt, vilket utestänger dessa från digitala tjänster som de har rätt att använda.

8.11.3 Hälso- och sjukvårdsrådgivning på distans ska vara tillgänglig på telefon

DIGG instämmer i utredningens bedömning om vikten av att information som utredningen föreslår ska lämnas på allmänt känd webbplats är anpassad till personers olika förutsättningar, vad gäller exempelvis funktionsnedsättning. Vidare instämmer DIGG i att ytterligare reglering med anledning av det inte är nödvändig med hänvisning till gällande lag, förordning och föreskrifter.

8.11.8 Utredning om nationell digital infrastruktur

DIGG avstyrker förslaget. Sedan 2019 har DIGG regeringens uppdrag¹ att tillsammans med andra myndigheter etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte, samt etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) ingår också i arbetet. Inom uppdraget bedriver exempelvis E-hälsomyndigheten utforskande utveckling kring en grunddatadomän för hälsodata.

DIGG har också ett uppdrag² i samverkan med SKR att genomföra en analys om förutsättningar för kommuner och regioner att delta i den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen. Resultat visar potential som finns för välfärdens utveckling genom ökad användning av gemensam infrastruktur, liksom att infrastrukturen fortsätter utvecklas efter de behov som finns.

DIGG bedömer utifrån sina uppdrag att det behövs en tydligare koordinering inom hälso- och sjukvårdssektorn samt med och mellan statliga myndigheter inom sektorn. Det är när konkreta insatser samordnas och genomförs som användning av förvaltningsgemensam digital infrastruktur kan realiseras och bidra till ökad tillgänglighet även i hälso- och sjukvården.

DIGG är positiv till att hälso- och sjukvårdssektorn samverkar och utvecklas inom sina digitaliseringsområden utifrån en strävan att uppnå en mer konsekvent tillämpning. Det kan underlätta för hälso- och sjukvårdssektorn att ansluta till och ta del av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen.

DIGG anser att det skulle vara olyckligt om en parallell digital infrastruktur upprättas. Istället föreslår DIGG att regeringen uppdrar åt någon offentlig aktör inom hälso- och sjukvårdssektorn att, med stöd av DIGG, genomföra en analys om hur den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen kan tillgodose hälso- och sjukvårdens behov. I en sådan analys bör också ingå att identifiera om det finns behov av en digital infrastruktur för hälso- och sjukvården, vars behov inte är förvaltningsgemensamma utan enbart berör sektorn, samt hur dessa kan lösas.

¹ Regeringen, *Uppdrag att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte*, Stockholm, 2019, <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/12/uppdrag-att-etablera-en-forvaltningsgemensam-digital-infrastruktur-for-informationsutbyte/>
Regeringen, *Uppdrag att etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen*, Stockholm, 2019, <https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2019/12/uppdrag-att-etablera-ett-nationellt-ramverk-for-grunddata-inom-den-offentliga-forvaltningen/>

² Regeringen, *Uppdrag att genomföra en analys om förutsättningar för kommuners och regioners deltagande i den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen*, Stockholm 2020, [Uppdrag att genomföra en analys om förutsättningar för kommuners och regioners deltagande i den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2020/04/uppdrag-att-genomfora-en-analys-om-forutsattningar-for-kommuners-och-regioners-deltagande-i-den-forvaltningsgemensamma-digitala-infrastrukturen/)

12.1 Finansieringsförslag

DIGG avstyrker förslaget om finansiering av en utredning om nationell digital infrastruktur, med hänvisning till vad som angetts under 8.11.8 Utredning om nationell digital infrastruktur.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anna Eriksson. I den slutliga handläggningen har också, leveransledare Viktoria Hagelstedt, informationsarkitekt Mattias Ekhem, arkitekt Joakim Jenhagen, verksjurist Johan Ström, analytiker Niclas Olofsson, strateg Daniel Antonsson, verksamhetsutvecklare Elin Svensson och handläggare Pia Lager deltagit. Föredragande har varit samordnare Monica Ljungmark Åfeldt.

Anna Eriksson